

[Petra Petersen.]

lovrevision. Jeg erkender, at der kan være mangler ved en lov, mangler, som først viser sig i det praktiske arbejde, men alligevel vil jeg også her advare imod, at man forringer loven og går imod det, der var grundlovens hensigt. Jeg er lidt betænkelig ved en passus i ministerens fremsættelsestale om, at skulle det vise sig at være uhenigtsmæssigt at lade de ordinære domstole behandle klager vedrørende tvangsindlæggelser, vil udvalget være bemyndiget til at fremsætte forslag om sådanne ændringer på dette punkt, som det måtte finde ønskelige. Jeg ved ikke, hvad man mener hermed, men betyder det, at der også her kan være tale om at erstatte domstolen med en anden dømmende instans, er det meget vigtigt, hvilken instans det bliver.

Medens vi taler om vore ånds- eller evne-svage, vil jeg gerne rette et enkelt spørgsmål til ministeren. Mener socialministeren ikke, det er på tide at sørge for, at patienterne på vore åndssvageanstalter får noget mere i lomme penge? Jeg har forbindelse med ikke så få arbejderfamilier, som har en søn eller datter — det gælder vel nok særligt sønner — anbragt på en sådan anstalt, og som uge efter uge må sende tobak og andre småfornödenheder til denne søn. Mange af disse patienter udfører en voksen mands arbejde og tjener til deres føde, og jeg finder det urimeligt, at fattige mennesker, arbejdere, som kæmper for at få deres løn til at slå til og klare dagen og vejen, skal sende tobak til et familiemedlem på åndssvageanstalt.

Endnu en ting vil jeg gerne nævne. Der er mange, som, først og fremmest fordi de holder af deres børn og synes, det er synd at sende dem hjemmefra, beholder dem i familiepleje, efter at de ikke længere har forsørgerpligt overfor disse børn. Plejelønnen er uendelig ringe, så ringe, at mange arbejdere påtager sig en meget, meget stor økonomisk byrde ved at beholde et sådant barn hjemme i familiepleje. Vi ved dog, at det er meget dyrere at holde et barn på en anstalt end at lade det være i familiepleje. Jeg synes, ministeren burde se på, om det ikke var på tide, at der blev rettet lidt her. Såvidt jeg ved, er betalingen for familiepleje uendelig lille, og bestemmelsen er så

gammel, at den forlængst burde have været taget op til revision.

Socialministeren (Strøm): Jeg takker samtlige ærede ordførere for deres venlige tilslutning til lovforslagene. Det er rigtigt, at vi har nedsat et udvalg til at beskæftige sig med den endelige udformning af bestemmelserne vedrørende børneforsorgen. Denne ordning er kun midlertidig. Det er også rigtigt, at vi tænker os at nedsætte et udvalg, hvor vi vil tage alle problemerne vedrørende de åndssvage — også de problemer, som det ærede medlem fru Petra Petersen og andre ærede ordførere har rejst — op til behandling, men jeg er selvfølgelig villig til i et udvalg at give nærmere oplysninger.

Jeg ønsker blot at sige een ting til. Jeg har hørt både det ærede medlem hr. Aksel Larsen og det ærede medlem fru Petra Petersen tale om de store fremskridt, der bl. a. på disse områder er sket derigennem, at vi har fået en ny grundlov. Det er, som om det kommunistiske parti vil tage æren herfor. Det var da godt, at vi var nogle stykker, der gik ind for den nye grundlov, for såvidt jeg ved, gik kommunisterne imod.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagenes overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Kjældgaard: Jeg tillader mig at foreslå, at lovforslagene henvises til det udvalg, som tinget har besluttet at nedsætte angående de foregående 3 sager på dagsordenen.

Uden forhandling eller afstemning vedtoges dette forslag.

Man gik derefter til:

Første behandling af forslag til lov om ændring i lov nr. 138 af 10. maj 1915 om foranstaltninger mod smitsomme sygdommes udbredelse.

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 1461; fremsættelsen findes i tidenden sp. 2225).

Formanden: Sammen med denne sag foretages de under punkterne 12, 13 og 14 på dagsordenen opførte sager, nemlig:

Første behandling af forslag til lov om ændring i lov nr. 145 af 12. marts 1918 om foranstaltninger til tuberkulosens bekæmpelse,

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 1463; fremsættelsen findes i tidenden sp. 2225).

første behandling af forslag til lov om ændringer i lov nr. 193 af 4. juni 1947 om bekæmpelse af kønssygdomme,

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 1465; fremsættelsen findes i tidenden sp. 2225).

og

første behandling af forslag til lov om ændring i lov nr. 67 af 31. marts 1953 om karantæneforanstaltninger mod smitsomme sygdomme.

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 1467; fremsættelsen findes i tidenden sp. 2225).

Lovforslagene sattes til forhandling.

Edel Saunte: Jeg skal på mit partis vegne anbefale de 4 foreliggende lovforslag til velvillig behandling i et udvalg og til en snarlig vedtagelse. Jeg tror dog, det vil være praktisk, om vi så på i hvert fald de to første lovforslag samtidig med, at vi foretog denne enkle ændring. Der er ingen tvivl om, at der f. eks. er et problem med hensyn til omfanget af tilbageholdelsen af tuberkulose. Når vi nu får en domstolsprøvelse, kan man måske tillade sig at gå en smule videre, end man hidtil har gjort.

Der er også et rent principielt spørgsmål, som forsåvidt berører alle forslagene, og det er, hvem der skal være modpart. Det forekommer mig, at man har fundet en ret heldig løsning for de sindssyges vedkommende, hvor det bliver det for personen noget fjerne justitsministerium, der er modpart, og det er også muligt, at der ikke bliver så store vanskeligheder, hvor det er epidemi-kommissionen og lignende ubestemte persongallerier, der er modpart, men jeg er meget betænkelig ved, at anstalten, overlægen eller bestyrelsen for anstalten skal kunne stå som den indespærredes modpart, når han gerne vil ud. Jeg tror, man bliver

nødt til at skyde en person ind mellem overlægen og den indespærrede for at undgå stridigheder mellem overlægen, anstaltlederen el. lign. og den pågældende, som kan ødelægge hele formålet med anbringelsen.

Jeg er ikke helt sikker på, om man i alle tilfælde bør lægge underrettsdommen til grund; jeg tror, vi i udvalget indgående må drøfte spørgsmålet om specialdomstole.

Peter Larsen: Der er næppe grund til at gøre mange bemærkninger om disse 4 lovforslag, der er sat til behandling under eet. Der er ikke tale om væsentlige ændringer af selve lovene; deres virkninger overfor personer med visse smitsomme sygdomme bliver den samme. Lovforslagene går i al korthed ud på at tilpasse lovene til grundlovens § 71, stk. 6, der åbner mulighed for at forelægge spørgsmål om administrativ frihedsberøvelse for en domstol.

Mit parti hilser med tilfredshed den nye grundlovs bestemmelse på dette område. Borgerne kan herefter føle en større betryggelse, når de ved, at deres forhold altid, når det drejer sig om frihedsberøvelse under en eller anden form, kan komme til afgørelse for en fri og uafhængig domstol.

Disse 4 loves indhold har haft stor betydning for den almindelige sundhedstilstand, og det er kun glædeligt at konstatere, at udviklingen går i retning af færre og færre tilfælde af disse smitsomme sygdomme. Imidlertid er det nødvendigt for en effektiv bekæmpelse, at samfundet har magt til at gribe ind overfor personer, som lider af en af de her omhandlede sygdomme, og som ikke frivilligt vil underkaste sig helbredelsesforanstaltninger, for at sikre andre mod smitte, men det er naturligvis og heldigvis kun et begrænset antal mennesker, der kommer ind under de tvangsbestemmelser, som loven påbyder, og kun et fåtal, der ønsker deres sag for retten.

Der kunne måske være grund til i denne forbindelse at nævne en undersøgelse, som blev foranlediget af landstingsudvalget af maj 1952, om antallet af de personer, som det i henhold til loven om bekæmpelse af kønssygdomme, §§ 14, 15 og 17, var nødvendigt med politiets hjælp at få undersøgt. Her viser det sig, at der efter § 17 var fremstillet 342 personer i 1951. Det fremgår end-

[Peter Larsen.]

videre af denne undersøgelse, at der i al den tid, den lov har eksisteret, har været 16 personer efter § 17, som ønskede deres sag for retten, og kun i 2 tilfælde har retten ikke kunnet tage begæringen om tvangsindlæggelse til følge. Selvom der således kun har været 2 personer, der uretmæssigt er blevet berøvet deres frihed, er der alligevel grund til at udtale tilfredshed med de bestemmelser, som de foreliggende lovforslag indeholder herom. Enkelt og klart angiver de reglerne for rettergangen i disse sager, både med hensyn til indlæggelse, isolering og udskrivning.

Den nye grundlov indeholder regler om et særligt udvalg, der skal føre tilsyn med personer, som er isoleret eller på anden måde administrativt adskilt fra andre. Det er en betryggelse for de mennesker, at et folkevalgt udvalg har mulighed for at føre tilsyn og indseende med forholdene på disse områder, og til hvem de pågældende personer kan henvende sig.

Med disse få bemærkninger vil jeg gerne på mit partis vegne anbefale de foreliggende lovforslag til en hurtig og velvillig behandling her i det høje ting.

Gottschalk-Hansen: De foreliggende 4 lovforslag om foranstaltninger mod smitsomme sygdommes udbredelse, tuberkulosisens bekæmpelse, bekæmpelse af kønssygdomme og om karantæneforanstaltninger mod smitsomme sygdomme er alle en naturlig konsekvens af den grundlovsændring, der har fundet sted, ganske på samme måde som de tidligere behandlede lovforslag. Da de gældende lovs saglige indhold ikke berøres af den foreslåede ændring, der er ens for alle 4 lovforslag, finder jeg ingen grund til på nuværende tidspunkt at indlede en større debat om de pågældende lovforslag. De kunne forsåvidt vedtages uden udvalgsbehandling, men da det nu engang er systemets idé, at samtlige forslag skal underkastes udvalgsbehandling, og da de andre tidligere behandlede forslag er henvist til udvalg, er det vel også rimeligt, at disse forslag bliver det. Jeg skal på mit partis vegne tilsiige lovforslagene en meget hurtig og velvillig behandling i det udvalg, der bliver nedsat.

Lynnerrup Nielsen: Også jeg skal på mit partis vegne give tilslutning til de 4 foreliggende lovforslag. Ændringen af lovnesker i overensstemmelse med den grundlovsvedtagelse, som har fundet sted, og vi finder intet at indvende imod disse 4 lovforslag og tilsiger dem vor støtte.

Indenrigs- og boligministeren (Kjærboel): Jeg takker de ærede ordførere for deres venlige tilslutning til disse fire lovforslag. De spørgsmål, der er rejst, mener jeg vi kan drøfte i det udvalg, som jeg forstår bliver nedsat, og til hvilket disse 4 lovforslag vil blive henvist.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagenes overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Edel Saunte: Jeg tillader mig at foreslå, at alle 4 lovforslag henvises til det udvalg, som tinget har besluttet at nedsætte angående de 6 foregående sager på dagsordenen.

Uden forhandling eller afstemning vedtoges dette forslag.

Formanden: Der er ikke mere at foretage i dette møde.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, torsdag den 21. januar, kl. 13 med følgende dagsorden:

1) Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:

Forslag til lov om kvalitetskontrol med fisk og fiskevarer.

2) Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:

Forslag til lov om ændringer i lov om retstens pleje m. v. (I anledning af grundloven af 5. juni 1953),

forslag til lov om ændring i lov om retsafgifter i domssager m. m.,

forslag til lov om ændringer i lov nr. 118 af 13. april 1938 om sindssyge personers hospitalsophold,

[Formanden.]

forslag til lov om ændringer i lov om offentlig forsorg (om adgang til domstolsprøvelse af beslutninger om anbringelse på arbejdsanstalt m. v.),
 forslag til lov om midlertidige ændringer i lov om offentlig forsorg (om adgang til domstolsprøvelse af beslutninger om inddragelse under børneforsorg m. v.),
 forslag til lov om ændringer i lov nr. 171 af 16. maj 1934 om foranstaltninger vedrørende åndssvage,
 forslag til lov om ændring i lov nr. 138 af 10. maj 1915 om foranstaltninger mod smitsomme sygdommes udbredelse,
 forslag til lov om ændring i lov nr. 145 af 12. marts 1918 om foranstaltninger til tuberkulosens bekæmpelse,
 forslag til lov om ændringer i lov nr. 193 af 4. juni 1947 om bekæmpelse af kønsygdomme
 og
 forslag til lov om ændring i lov nr. 67 af 31. marts 1953 om karantæneforanstaltninger mod smitsomme sygdomme

3) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om foretagelse af visse ekspropriationer m. v.

4) *Første behandling af:*

Forslag til lov om Kongeriget Danmarks Hypotekbank.

5) *Første behandling af:*

Forslag til lov om ændring i lov om afgift af benzin.

6) *Første behandling af:*

Forslag til lov om ændringer i lov om toldafgifterne m. m.

Mødet hævet kl. 18³.

52. møde.

Torsdag den 21. januar kl. 13.

Formanden: Medlemmer af folketinget Harald Nielsen, Jens Chr. Christensen, Jørgen Jørgensen (Ullerup), Ole Bjørn Kraft, Aksel Møller, Sønderup, Edvard Sørensen og Poul Sørensen har meddelt mig, at de ønsker mundtligt her i tinget at fremsætte:

Forslag til lov om ændring i lov om kommunale valg.

Den første sag på dagsordenen var:

Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående forslag til lov om kvalitetskontrol med fisk og fiskevarer.

Valgt blev: *Johs. E. Larsen, Nina Andersen, Poul Hansen (Grenaa), Poul Hansen (Svendborg), Lund Jensen, Mørk, K. Axl Nielsen, Viola Nørlov, Damsgaard, Foged, Gideon, Heilesen, Ellen Poulsen, Baagø-Hansen, Fibiger, Halfdan Hendriksen og Steen.*

Den næste sag på dagsordenen var:

Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående forslag til lov om ændringer i lov om rettens pleje m. v. (I anledning af grundloven af 5. juni 1953), forslag til lov om ændring i lov om retsafgifter i domssager m. m., forslag til lov om ændringer i lov nr. 118 af 13. april 1938 om sindssyge personers hospitalsophold, forslag til lov om ændringer i lov om offentlig forsorg (om adgang til domstolsprøvelse af beslutninger om anbringelse på arbejdsanstalt m. v.), forslag til lov om midlertidige ændringer i lov om offentlig forsorg (om adgang til domstolsprøvelse af beslutninger om inddragelse under børneforsorg m. v.), forslag til lov om ændringer i lov nr. 171 af 16. maj 1934 om foranstaltninger vedrørende åndssvage, forslag til lov